

HÁZINU – Sábát Suvá (Mózes V. könyve 32. fejezet 01.-52.) **הַזִּינוּ שַׁבַּת שׁוּבָה**

Mózes kéri a zsidó népet, maradjon hű a Tórához az ő halála után is. Felvázolja a zsidó nép történetét, Isten segítségét, és leírja, milyen szörnyű lesz a büntetés, ha hátat fordítanak Istennek és Tórának. A szakasz végén Isten felszólítja Mózeset, menjen fel a Nebó hegyére, ahol meg fog halni. Ezelőtt még azonban, a következő szakaszban, megáldja Izraelt.

„Figyeljetek”. Ez Mózes ötödik könyvének utolsó előtti szakasza, tehát hamarosan befejezzük, majd újakezdjük a Tóra olvasását. Több dal szerepel a Tórában, pl. a Vöröstengeri dal. Líraiságban, költészetben a Háázinu vetekszik az előbbivel. „Figyeljetek egek, hadd emeljek szót, És hallja a föld szám beszédét, Csepegjen tanításom, mint az eső, Hulljon mint a harmat szózatom, Mint a permetező eső gyenge füre, Mint záporosó a pázsitra, Mert az Örökkévaló nevét akarom hirdetni. Ismerjétek el I.-tenünk nagyságát.” A figyelem felhívásra a héber más szót is ismer. A Háázinu-t akkor használják, ha teli torokból a hegycsúcson állónak kell szólni, vagy a magasból kiáltunk a völgyben lévőknek. Hallja mindenki, aki távol van tőlünk, aki nem jár közénk, nekik is el kell ismerni I.tenünk nagyságát. Az ének központi gondolata a kapcsolat a nép Isten iránti hűsége és jövőbeli sorsa között. Isten Izraelt úgy tekinti, mint apa a fiát. „Hiszen Ő apád, ki teremtett és erősített téged!”. Hát hogy fizethet a nép hűtlenséggel Istennel szemben? Hetiszakaszunk befejező része elmondja, hogy Mózes és Józsué nemcsak felolvasták a nép előtt az éneket, hanem kérték, hogy tanulják meg azt. „Mózes leírta ezt az éneket azon a napon és megtanította rá a népet”.

Háázinu (הַזִּינוּ) számos gondolatot, eszmét tartalmaz, amiket Mózes az örök „tanúk”, az ég és a föld hallatára hagy örökül népének. „Halljátok ti egek, mit mondani fogok, és figyelje a föld szám beszédét”. Az ének központi gondolata a kapcsolat a nép Isten iránti hűsége és jövőbeli sorsa között. Isten Izraelt úgy tekinti, mint apa a fiát. „Hiszen Ő apád, ki teremtett és erősített téged!” Hát hogy fizethet a nép hűtlenséggel Istennel szemben? Az Örökkévaló úgy vigyázott a népre, mint a sas védi fiókait. Izrael mégis idegen istenek felé fordult. Ezért lett sorsa száműzetés és idegen népek uralta. Országá pusztasággá lett, önmaga a végső megsemmisülés felé haladt. „Gondoltam, hogy megsemmisítem még az emléküket is. De Izrael fennmaradt, mert az idegen népek gonoszak és gőgösek voltak. Azt mondták a mi erőnk és nem Isten akarata tette ezt. Hát hogy üldözhetett egy ember ezret, ha nem az Ö.kkévaló büntette őket?” Mózes énekének központi gondolata, hogy tanulnunk kell a múltból. „Emlékezz az elmúlt időkre, értsétek meg nemzedékek esztendőit, kérdezd meg atyádat és őseidet – ők megmondják neked” Izraelnek hosszú a története, bizvást tanulhatna belőle! A római közmondás szerint is a történelem az élet tanítómestere. De a tanuló nem mindig tanul tanítójától... Az ének biztató-buzdító szavakkal fejeződik be. Mózes megváltást ígér a sokat szenvedett Izraelnek és biztos, elismert helyet a népek családjában. „Ujjongjatok, nemzetek az Ő népének, mert szolgálainak vérét megtorolja, népének és országának megbocsát” Évezredekkel ezelőtt született Mózes éneke, de mind a mai napig velünk van mint Tanítónk öröksége. Népünk valóban sokszor vétkezett hűtlenséggel Istennel szemben, sokszor letért a helyes útról és eldobta magától atyai örökségét idegen kultuszok kedvéért. Az ókori bálványimádástól a hellenizálódáson keresztül a modern asszimilálódásig hosszú sora van múltunk megtagadásának. Ugyanakkor az össz-emberiség szenvedéseiből Izraelnek oroszán rész jutott. A mai idők sokan a „megváltás kezdetének” látják. De az isteni segítségen kívül nagyon sok függ attól, hogy milyen mértékben tanulunk a múltból és ne kövessük el újból és újból a múlt hibáit, bűneit! Hetiszakaszunk befejező része elmondja, hogy Mózes és Józsué nemcsak felolvasták a nép előtt az éneket, hanem kérték, hogy tanulják meg azt. „Mózes leírta ezt az éneket azon a napon és megtanította rá a népet” A mondatban jelzett „azon a napon” a Tóra Mózes halálának napját érti, „Szólt Isten Mózeshez ugyanazon a napon, mondván: Menj fel Növo hegyére, mely Moáv országában van Jerichóval szemben. Lásd meg Kánaán országát, mit Izrael fiainak adok örökségül. Halj meg azon a hegyen ahová felmegy és térj meg népedhez”. Mózes meghalt, de szelleme örök időkhig velünk van.

„Tanításom permetezzék, mint az eső”. Vajon mit tanulhatunk abból, hogy a Tóra tanításait az esőhöz hasonlítjuk? Rabbi Chaim Shmuelevitz, a Mir jesiva korábbi vezetője válaszként a Vilnai Gaont idézi: Az eső felnöveszti a dolgokat, de csak azt, amit már elültettek. Ha valaki zöldséget vagy gyümölcsöt ültet, az eső segíti a fejlődésüket. De ha valaki mérges gombát ültet, az is épp úgy nőni fog az esőtől. Az esőhöz hasonlóan a Tóra tanulásától is lehet növekedni. A növekedés mikéntje azonban függ az egyén jellemvonásaitól is. Akinek jelleme emelkedett, az emelkedett emberré fog válni; a hibás jellemű személy, aki arrogáns, önző vagy kegyetlen, viszont igazán veszélyessé válhat. Hogyan fejleszthetjük ki magunkban a jó jellemvonásokat? A tóratanulásnak van egy egész területe, amit muszárnak hívnak. Ennek a középpontjában a helyes, erkölcsös személyiségjegyek kifejlesztése áll.

A sábat suvá, a megtérés szombatja. Ez a ros hásaná és jom kipur közé eső szombat, és nevében viseli a megtérés fontosságát. A név a hetiszakasz után felolvasott prófétai szakaszból, Hoseá próféta könyvének szavaiból ered: „Térj meg, Izrael” – mondja a próféta. Másként sábat tesuvá néven is nevezik, mely kifejezés ugyanazt jelenti: megtérés, hiszen ez a nap a tíz bűnbánó nap egyike. Vannak közösségek, ahol az adott időszakhoz kapcsolódó költeményeket illesztnek az imarendbe, más helyeken nincsen nagyobb különbség, mint ami a tíz bűnbánó napon egyébként is tapasztalható a megszokotthoz képest. Szombaton nem mondják az Ávinu málkénu (Atyánk, királyunk) imát, mely a tíz bűnbánó nap jellegzetes imádsága. A világ szinte minden zsidó közösségében szokás, hogy ezen a napon a település, vagy a közösség rabbija beszédet mond a lehető legszélesebb közönségnek, melyben elsősorban a megtérésről és a bűnbánat fontosságáról, az ima és a cedáká (adakozás) erejéről, illetve az ünnep szabályairól szól az egybegyűlteknél. Három dolog: a tesuvá (megtérés), a tfilá (imádság) és a cedáká (adakozás) képes megváltoztatni az emberre kiszabott negatív ítéletet. Bölcsseink azt is mondják, hogy amikor a bölcs emberek szólnak a néphez, Isten megbocsátja Izrael bűneit. Ilyen nagyszabású beszédre a legtöbb közösségben kétszer egy évben, a pészáchot megelőző sábat hágádolkor, valamint ezen a szombaton, sábat suvákor kerül sor. A szombat, a munkától való tartózkodásra és az Örökkévalóval való kapcsolódásra szánt hetedik nap különösen alkalmas a tóratanulásra és az elmélyült imádkozásra, jó, ha a mostani szombaton, sábat suvákor még több időt tölt: tanulással, imádkozással, és a lehető legnagyobb mértékben tartózkodik a pletykálkodástól és a szükségtelen beszédétől. Forduljon befelé, tartson mély önvizsgálatot és bánja meg bűneit, hogy az Örökkévaló is megbocsásson mindazokért a cselekedetekért, amelyek esetleg más szombatjait megkeserítették. Gmár chátimá tová – jó végső bepecsételést kívánunk!

A Tórának ezek a szavai nagyon felkavarók. Egy versben Mózes az eget és a földet hívja, hogy tanúskodjanak az Örökkévaló döbbenetes nagysága és a zsidó néppel való különleges kapcsolata mellett. Mózes éneke, amelyet ebben a hetiszakaszban olvasunk, lenyűgöző hálaének, amelyet éles dorgálás és remény is jellemez. Az ének eleje felé Mózes egy titokzatos utalást tesz a zsidó nép számára: „Mert az Örökkévaló nevét szólítom, adjatok dicsőséget Istenünknek!” Ezek nagyon furcsa sorok. Miután az ének végig az Örökkévaló nagyságáról szól, pontosan mi az, amit Mózes kér a néptől? Továbbá miért kell Mózesnek az Örökkévaló nevét szólítania ahhoz, hogy a zsidók dicsőséget adjanak neki? Nézzük meg egy pillanatra a Tóra első szakaszát, amelyet pár hét múlva fogunk olvasni. Miután a kígyó a rosszba viszi Ádámot és Évát, aminek eredményeképpen kiűzik őket az Édenkertből, az Örökkévaló megátkozta őt: „Port egyél életed minden napján.” „a szükségletei adják meg neki az Örökkévalóval való kapcsolat magasztosabb jutalmát” A tóramagyarázók itt azon gondolkoznak, hogy milyen súlyos is lehet ez az átok, ha épp ez gondoskodik arról, hogy a kígyónak mindig akármennyi étel jusson. Pontosán ebben rejlik az átok, magyarázzák bölcsseink. Az ember, akinek muszáj küzdenie azért, hogy elartsa magát, mindig segítséget és támogatást kér a Teremtőtől, és ezért pont a szükségletei adják meg neki az Örökkévalóval való kapcsolat magasztosabb jutalmát. A kígyó ezzel szemben mindent megkapott, amire szüksége lehet, de minden lehetőségét kizárva annak, hogy élvezhesse a szellemi kapcsolatot az Örökkévalóval. Ez volt az, amit Mózes mondott a zsidó népnek. Akkor kell az Örökkévalónak dicsőséget adniuk, mikor hallják, hogy az Ő nevét szólítja. Akkor fognak rájönni, hogy a helyzetük milyen kiváltságos, amiért bármikor szólíthatják az Örökkévalót, és általa szellemileg fölemelkedhetnek. Hiszen biztosan a halandó ember és az Isten közötti kötelék lehetősége az egyik legértékesebb ajándék, amit valaha az ember kaphatott. Egy király nagyon elégedetlen volt az egyik fiának a viselkedésével. Hiába figyelmeztette többször, a fiatal herceg folytatta a kicsapongásait, és a király ezt nem tűrhette tovább. Nehéz szívvel ugyan, de száműzte a herceget egy távoli provinciába, és elrendelte, hogy minden királyi kiváltság nélkül kell élnie, úgy, mint egy egyszerű közembernek. Aznap, mikor a hercegnek el kellett hagynia a palotát, a király bejött a szobájába, és adott neki egy kis lezárt dobozkát. – Vedd ezt el fiam – mondta. – Bár a palotából száműzlek, ez a dobozka segíthet neked a legnagyobb szükségben. Teltek az évek. A herceg tudott boldogulni a kiváltságok védelmező burka nélkül is, tudta ugyanis, hogy a legnehezebb időkben, mikor már minden más kudarcot vallott, kinyithatja a lezárt dobozkát, és felhasználhatja a kincseket, amiket rejt. Egy alkalommal olyan kilátástalan helyzetben volt, hogy nem volt más választása, mint kinyitni a dobozkát. Azt hitte, gyémántokkal lesz majd megtöltve, de meglepetésére csak egy összehajtott papírlapot talált benne. Remegő kézzel széthajtotta a papírlapot, elolvasta, majd sírva fakadt. Egy levél volt a királytól, amelyben az engedélyt adott, hogy a herceg bemehessen a palotába, és bármilyen kívánságával egyenesen a királyhoz forduljon. A herceg rádöbben, hogy ez a levél értékesebb ajándék volt egy doboz drágakőnél. A saját életünkben, mikor az Örökkévaló előtt állunk, az imában kiöntjük a szívünket, fontos, hogy rájövünk, hogy maga az ima önmaga jutalma, és sokkal fontosabb a kapcsolat, amely kialakul az Örökkévalóval a szellemi kommunikáció útján, mint sok dolog, amely miatt imádkozunk. Remélhetőleg a remény és imádság ezen időszakában az Örökkévaló hosszú életet, egészséget, gazdagságot és örömet ad nekünk. De még mielőtt részesülnénk mindezekben az áldásokban, már gazdagabbak vagyunk azzal, hogy egyáltalán imádkozhatunk.

HÍREK A VILÁGBÓL

<p>Nácik által ellopott Schiele-művek kerültek vissza zsidó örökösökhöz. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/hirek-lapszemle/nacik-által-ellopott-schiele-muvek-kerultek-vissza-zsido-orokosokhoz</p>
<p>Izrael biztonsági zárlatot vezetett be Ros Hasana idejére. https://bzsh.hu/2023/09/15/izrael-biztonsagi-zarlatros-hasana-idejere/</p>
<p>Szabjunk empatikusan határokat a gyerekeknek! https://akibic.hu/2023/09/21/zsido-nevelesi-tippek-hogyan-mondjunk-nem-et-egy-igennel/</p>
<p>Még feljebb! https://izraelinfo.com/2023/09/20/meg-feljebb/</p>
<p>Lesz nemi szegregáció a jom kippuri imákon a Dizengoffon? https://ujkelet.live/2023/09/21/esti-rovidek-lesz-nemi-szegregacio-a-jom-kippuri-imakon-a-dizengoffon/</p>
<p>„Náci orrot törni igen, de ölni nem!” – interjú Michael Bensonnal, a Zsidó gengszterek a nácik ellen című könyv szerzőjével. https://rtl.hu/kultura/2023/09/18/michael-benson-zsido-gengszterek-nacik-ellen-hitler-usa-bund</p>
<p>Újra és újra lelövi a Szombat nevű zsidó hírportált és az Infovilágot a magyar honlapok tucatjai mellett már az IPI-t is lebénító bűnöző. https://media1.hu/2023/09/16/ujra-es-ujra-lelovi-a-szombat-nevu-zsido-hirportalt-es-az-infovilagot-a-magyar-honlapok-tucatjai-mellett-mar-az-ipi-t-is-lebenito-bunozo-a-regnalo-hatalmat-sejti-az-egesz-mogott-az-egyik-lap-foszerke/</p>
<p>Traumaábrázolások a zsidó múzeum gyűjteményéből. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/szemtanuk-traumaabrazolasok-a-zsido-muzeum-gyujtemenyebol</p>
<p>A magánlátogatás keretében Magyarországra érkező Beni Ganz rövid eszmecserét folytatott Grósz Andorral, a Mazsihisz elnökével. https://akibic.hu/2023/09/21/a-dohany-utcai-zsinagogaba-latogatott-az-izraeli-ellenzeki-vezeto/</p>
<p>A Moszad főnöke is részt vett Netanjahu és Zelenszkij találkozásán New Yorkban. https://izraelinfo.com/2023/09/20/a-moszad-fonoke-is-reszt-vett-netanjahu-es-zelenszkij-talalkozojan-new-yorkban/</p>
<p>Izraeli tankok vették célba a szíriai hadsereg 2 építményét, amelyek megsértették a tűzszüneti vonalat. https://ujkelet.live/2023/09/21/izraeli-tankok-vettek-celba-a-sziriai-hadsereg-2-epitmenyet-amelyek-megsertettek-a-tuzszuneti-vonalat/</p>
<p>Országos razzia Németországban: betiltottak egy neonáci hálózatot. https://hu.euronews.com/2023/09/19/hazkutatas-nemetorszag-neonacik-hammerskins-betiltas</p>
<p>Tovább vitáznak XII. Piusz világháborús szerepéről. https://nepszava.hu/3209430_xii-piusz-papa-masodik-vilaghaboru-vatikan-vita</p>
<p>Hét műkincset adtak át egy nácik által meggyilkolt zsidó gyűjtő örököseinek. https://magyarnemzet.hu/kulfold/2023/09/het-mukincset-adtak-at-egy-nacik-által-meggyilkolt-zsido-gyujto-orokoseinek</p>
<p>Emlékfát ültetnek Schweitzer József főrabbi tiszteletére Veszprémben. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/zsido-vilag/emlekfata-ultetnek-schweitzer-jozsef-forabbi-tiszteletere-veszpremben</p>
<p>Megtízszereződött az önkéntesen harci egységben szolgáló lányok száma az elmúlt tíz évben Izraelben. https://akibic.hu/2023/09/21/nok-is-bevalogathatnak-az-izraeli-kulonleges-kommandokba/</p>
<p>Netanjahu együttműködést szorgalmaz a szaúdi urándúsítás ügyében. https://izraelinfo.com/2023/09/21/netanjahu-egyuttmukodest-szorgalmaz-a-szaudi-urandusitas-ugyeben/</p>
<p>Tüntetés a homofóbnak titulált rabbi ellen egy zsinagógánál Tel Avivban. https://ujkelet.live/2023/09/21/tuntetes-a-homofobnak-titulalt-rabbi-ellen-egy-zsinagoganal-tel-avivban/</p>
<p>A háború ellenére több ezer zarándok érkezett Ukrajnába a zsidó újévre. https://www.szabadeuropa.hu/a/zarandok-zsido-ujev-ukrajna/32598981.html</p>
<p>Egyszázalékos adófelajánlás: Idén is nőtt a Mazsihisz támogatottsága. https://mazsihisz.hu/hirek-a-zsido-vilagbol/mazsihisz-hirek/egyszazalekos-adofelajanlas-iden-is-nott-a-mazsihisz-tamogatottsaga</p>
<p>Diplomácia: Biden-Netanjahu találkozó. https://ujkelet.live/2023/09/21/diplomacia-biden-netanjahu-talalkozo/</p>